

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

**Nicolai Lancicii E Societate Iesv Opvscvlorvm Spiritvalivm
Tomvs ...**

Łęczycki, Mikołaj

Antverpiae, 1650

De quarto gradu spiritualis profectus, sito in extirpatione prauorum
habituum. Capit. VII.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-78809](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-78809)

tentationes quasdam, non manifeste turpes, nec intrinsece malas, ut sunt, de procuranda mutatione habitationis, vel occupationis, & similes, ut sunt veteres monachi, arte eludendi illas, per dilationem ad aliud tempus. Sic scribitur de Abbate Theodoro, & Abbate Lucio, quod fecerint quinquaginta annos, seducentes animos suos, & dicentes: Transacta hyeme ista, migrabimus hinc. Et iterum, quando sebat aestus, dicebant: quia transacta aestivo discedemus hinc. Et sic fecerunt, toto tempore conuersationis suae. Et infra, de fratre quodam scribitur: quod nouem annis manserit impugnatus a cogitationibus suis, ut exiret de Congregatione fratrum: & quotidie tollebat pelliculam suam, in qua iacere solitus erat, ut exiret. Et quando sebat vespera, dicebat in seipso: Crastina hinc discedo. Et mane dicebat in cogitatione: Exorquetur nobis hic stare & hodie, propter Dominum. Qui cum impleisset nouem annos, de die in diem ita faciens, abstulit Dominus ab eo tentationem eius. Hoc modo, alter, gulae tentationem, scribitur superasse. Esuriit, inquit Rufinus, quidam frater a mane, & pugnavit cum animo suo, ne manducaret, donec fieret hora tertia. Et facta est hora tertia, exegit a se, ut fieret sexta. Insudit panem & sedit, ut manducaret. Postea verò surrexit, dicens: Manebo sic usque ad horam nonam. Hora autem nona fecit orationem, & vidit opus diaboli sicut fumum exeuntem a se: & ita cessauit esurire eius.

Vit. PP. L. 1. 7. num. 7.

nam. 39.

L. 1. 4. num. 8. l. 1. n. 4.

331.

l. de Zelo & liu.

ser. 110.

In Reg. cap. 4. l. 1. Recco. Clem.

Coll. 2.

cap. 11.

Cr. de in. tere. temp. 38. Sin. Cli. 4. Call. Col. a. c. 10.

Sed praesentissimum remedium, praesertim contra tentationes Tyronum est, eas suo statim ac exurgunt reuelare Magistro. Facilis cura est, inquit S. Cyprianus, ubi plaga perspicua est, & cito ad sanitatem medela subueniente perducitur, vulnus quod videtur. Ideo S. Theodorus Studita tradens modos, vincendi tentantem daemone, inter alios modos hunc commemorat, ut diabolum, profertendū edendūq; culpis, procul in fugam vertamus; quod ipsum praecipit S. Benedictus. Et longè his antiquior S. Petrus Apostolus id ipsum docuerat. Vnusquisque, inquit, quod eum mouet, & partem quam dolet in animo, fateatur: ut possit consequi medicinam. Qua enim silentio contingunt, veluti multi temporis vitia, difficile curantur; & idè, quoniam tacentibus, non facile potest medela opportuni & necessarij sermonis adhiberi; proferre debet quisque, in quo animus per ignorantiam languet; tacenti verò dare remedium, solus est Dei. Quod tamen taciturnis, Deus praebere non solet. Hinc apud Cassianum Serapion à diuturna tentatione & lapsu gulae, non prius liberatus est, quam suo id Abbatia peruerit. Idem quotidie experiuntur multi. Nā ut scribit S. Nilus: Leuatur anima aegritudine, cum narratione eorum que molesta sunt, velut exinanitur animi aegritudo: non secus ac nubes aliqua, à qua distillant guttae pluuiae. Quod etiam luadens confirmat S. Ioan. Climacus, & Cassianus.

Nihil hic dico de orationis efficaciac ad resistendum tentationibus, quia hoc commune pro omnibus necessitatibus remedium est.

332.

Addo denique duorum habendam esse ra-

tionem ei, qui non vult à tentationum impetu profligari. Primum, ne sit otiosus, sed semper re aliquā necessariā vel vtili occupatus. Nam ut ait S. Chrysostomus: *Demon, si viderit desidiosum & ho. 4. ad oscitantem, otio & pigritia marcescentem, compendio. Anno. se, repote diuersorium desertum, ingreditur. Nec tantum vnus daemone, sed plures. Haec, inquit Cassianus, apud Aegyptum, ab antiquis Patribus sancita sententia, operantem monachum daemone vno pulsari: otiosum verò innumeris spiritibus deuastari. Secundo, ne tentationes noceant, inuigilandum est nobis, ut sit dum hostis expectatur: quia ut scribit S. Ambrosius: *Remissus excubias, callidus hostis irrumpit. E contrario verò, inquit S. Chrysostomus: Omnis qui vigilat, & aduersarium non timebit, & coronam repositam accipiet. Quae vigilantia potissimum adhibenda est, dum praecedunt aliqua aduersitatum & persecutionum pericula. Nam ut ait S. Gregorius: Mens sollicita, antequam agere quodlibet incipiat, omnes quas pati potest, sibi contumelias proponat: nam probra uentura, tamen fortius excipit, quando se cautiùs, ex praesentia armavit. Qui enim improvidus ab aduersitate deprehenditur, quasi dormiens ab hoste inuenitur: eumq; citius, inimicus necat, quia non repugnantem perforat. At qui mala per sollicitudinem praenotat, hostiles insultus, quasi in insidiis vigilans, expectat: & inde ad victoriam valenter accingitur, unde nesciens deprehendi putabatur. Solerter ergo animus, ante actionis suae primordium, curata debet aduersa meditari: ut semper haec cogitans, semper contra haec thorace patientiae munitus, & quidquid acciderit, providus superet, & quidquid accesserit, lucrum putet. Ne autem tentationes molestae nos inuadant, hoc remedium dabat quidam senex in Vitis Patrum: Interrogatus enim à quodam fratre, cur à demonibus tam grauius impugnemur? respondit, quia arma nostra proicimus à nobis: id est, patientiam, humilitatem, mansuetudinem atque obedientiam. Haec enim, uti supra vidimus dictum à S. Antonio, valde diabolus pertimescit. Alius senex, ibidem, ad arcendum daemone tentationem, tale remedium proposuit: sicut ad succensam ollam musca non appropinquat, si verò tepida fuerit, insident in eā, & faciunt vermes: ita & monachum, succensum igne diuini amoris, fugiunt daemones; tepidum verò illudunt & insequuntur.**

1. 10. c. 23.

133.

et. 11. in. Psal. 118. com. 1. ia. Psal. 9.

1. 3. mot. cap. 17.

Ruffin. l. 1. n. 173.

n. 204.

134.

Ser. 45. de. Anus, temp.

CAPVT SEPTIMUM.

De quarto gradu spiritualis profectus sito in extirpatione prauorum habituum.

Quartus gradus malorum diminuendorum per dissipationem, sunt habitus prauis, in quos lapsi sumus, non bene reprimendo passionum motus inordinatos, & non resistendo fortiter tentationibus, sed vtrisque consentiendo. Cum aliquibus cupiditatibus nati sumus, inquit S. Augustinus,

X x

stinus, aliquas, consuetudine fecimus: propter illas, cum quibus nati sumus, baptizantur infantes, & absoluntur à reatu propagandis mala, quam habuerunt. Consuetudini (id est habitibus) semper resistendum est. Habitibus prauis sunt sicut radices, ex quibus enascuntur rami vitiatorum, tum similes radicibus, & quasi vniuoci, tum dissimiles & quasi æquiuoci, sed cognati. Quà de re pulchrè S. Basiliius: *Quemadmodum, si quis relicta radice, ramos arboris alicuius velit excisos, nihilominus radix manens, alios similes protrudit; sic, quoniam peccata sunt quedam, qua nascendi principium in se non habent, sed aliunde originem ducunt, necesse est prorsus, si quis liber ab illis velit esse, is causas primas peccatorum illorum stirpibus tollat. Veluti corrixatio & inuidia, non ex se ipsa oriuntur, sed ab radice appetitus glorie pullulant. Qui enim humanam gloriam magni facit, is ex amulatione ei obreclat, quem in gloria esse animaduertit, aut à quo superari se in eâ videt, inuidet. Quocirca qui semel se ipsum inuidia, contentioniq; damnarit, is si in eadem ipsa vitia relapsus sit, vtiq; intelligat, graui se, & penitus in isto cupiditatis gloria morbo, principe scilicet, inuidia, amulationisq; causa laborare.*

hom. 16. *Nobis, inquit S. Macarius, vitium adiacet, eod quod habet in corde, ubi vim suam exercet. suggerens improbas & obscenas cogitationes, non sinens pias preces effundere, sed captiuam ducens mentem per hoc saculum.*

In reg.
breu. in-
ter 289.

Pl. 17. 38.

hom. 41.

inir. Eccl.

42. c.

Horum ferè extirpationi, per acquisitionem contrariorum habituum bonorum, incumbendum est, vt penitus euellantur, & euulsi dissipentur, exemplo Dauidis, qui de suis inimicis cantans, ait: *Persequar inimicos meos, comprehendam illos, & non conuertar, donec desiciant: vel vt vertit S. Hieronymus, donec consumam eos.* Vtrumque pulchrè explicat S. Macarius: *Pretiosum vas anime, multà profunditate constat, vt quodam loco ait. Abyssus & cor ipse scrutatur: nam ubi homo diuerterit à mandato, & ira sententiam incurrerit, peccatum, abripit illum captiuum: quod, cum sit velut abyssus quadam acerbatis, subtiliter & profundè penetrans, ingressum intrò, anima pascua occupat, vsque ad ima eius receptacula. Hunc autem in modum assimilabimus animam permixtumq; peccatum: veluti si fuerit arbor amplissima, que multos habeat ramos, & radices intima terra penetrantes: ita cum intimatorum anime loculorum pabula penetrans peccatum occupauit, in consuetudinem vertitur & preoccupationem, ac simul ab infantia cum vnoquoque capit incrementum, conuersatur, & vitia edocet. Quando ergo diuina gratia operatio, pro mensurâ fidei cuiusque obumbraverit animam, ac è superis auxilium ceperit, adhuc aliqua in parte adumbrat gratia. Quamobrem ne quis existimet, animam totam illustratam esse, multum adhuc vitij pabulum intus adest: nec modico opus habet homo labore, fatigationeq; equali, cum sibi collata gratia. Hac enim de causâ incipit gratia diuina particulatim in animam aduentare, que alioqui potest hora momento hominem perfectum reddere: sed vt probet, intentionem hominis, an integram erga Deum dilectionem seruet,*

nullum habens cum improbo commercium: sed seipsum prorsus gratia deuocat: hocq; modo, pro tempore & opportunitate probata anima, vt que nullâ in re gratiam dolore vel contumeliâ affecerit, à modico sumpto initio adipiscitur auxilium. Quin etiam, ipsa gratia pascitur in anima, & ad profundissimas vsque partes & cogitationes eius mittit radices: postquam anima multi, occasionebus oblatis, proba habitata est, & gratia consentanea: donec ipsa tota absorpta est à celesti gratia, in ipso vaseculo in posterum regnante. Alia similitudine hanc ipsam peccati deliberationem committi conditionem scribit alio in loco: *Animalia, inquit, ratione carentia, sunt multò sagaciora quàm simus. Etenim horum vnumquodque, cum his, que sunt eiusdem nature, conuenit, agrestia cum agrestibus, & oues cum suâ specie. Tu vero minime reuerteris ad cognitionem tuam celestem, que est Dominus, sed cogitationibus tuis te tradis, & assentiris cogitationibus vitijs: factus aduorsus peccati, cuius ministerio, tecum ipso bellum geris, & ita, te ipsum hostis pabulum constutus, perinde, ac si deuoretur auis ab aquila rapta, aut ouis, à lupo, aut puer ignorans, serpenti manum porrigat, à quo depastus incendatur. Similitudines enim, gerunt velut effigiem rerum spiritualium.*

Profectum autem circa diminutionem habituum malorum cognoscitur.

Primo, si nunc sentimus inclinationem minorem ad peccata, acq; uitam olim per actus prauos. Nam sicut habitus mali, producuntur per actus malos, & augentur, ita per actus bonos, præsertim intensos, minuuntur, acq; uitro vel aucto habitu contrario bono. Et generatio bonorum, est corruptio malorum. Hinc S. Gregorius ponderans illud Psalmi, *Exercitatus sum, & defecit paulisper spiritus meus. Quid est, ait, spiritus meus, nisi spiritus hominis, videlicet, spiritus electionis: & quia per occultam gratiam, ad Dei amorem, temperat à desuper mensurâ proficimus, quanto nobis quodidie de Dei spiritu virtus crescit (crescit autem, vt docent Theologi, exercitio virtutum) tanto spiritus noster deficit. Qui spiritus erroris, quia non subitè penitus à nobis amputatur, bene (paulisper) defecisse perhibetur.*

Secundo, si nunc positiuam difficultatem sentimus, ad eisdem. Hoc qui ferè proficit in spiritu, assequitur, per mortificatos Dei beneficio inordinatos affectus, qui contrariis actibus refrenantur, & veluti cicurantur, & quandoque adeò efficaciter, vt vix sentiantur. *Affectuum carentia, inquit S. Macarius, pacatus est status anime, secundum quem, difficulter mouetur anima, erga mortalitiam. Hoc autem oritur, ex habitibus virtutum, acquirunt autem eos, qui proficiunt. Hoc commendat Abbas Chæremone apud Cassianum. Non possunt desideria præsentium rerum, (hec autem sunt rami, qui ex prauis habitibus nascuntur) reprimi, vel auelli, nisi pro istis affectibus noxijs, quos cupimus amputari, alij salutare fuerint introrisi. Nullatenus enim valet viuacitas mentis, absque alicuius desiderij,*

derq. vel timoris. vel gaudij. vel mororis affectione. subsistere. nisi haec eadem. in partem bonam fuerint immutata. Idcirco. si carnales concupiscentias cupimus. de cordibus nostris extrudere. spirituales earum locis. plantemus protinus voluntates. vt his semper animus noster innexus. & habeat. quibus iugiter immoretur. ac illecebras presentium ac temporalium. respiciat gaudiorum. Qui autem respuit. difficulter ad eas conuertitur.

137. Tertiò. si nunc sentimus maiorem facilitatem ad resistendum prauis tentationibus. negando consensum. Periculosum est bellum. dum hostes arcem obsidentes. vel urbem. cum proditoribus ciuibus conspirant. *Vitia*. inquit B. Petrus Damiani. *qua intra nos sunt. tentationibus in tentatione concordant. & vires spiritibus iniquis administrant.* Cum ergo vires hæc repressæ sunt. speranda est victoria. Theodorus Abbas. apud Cassianum. virtutem viri perfecti describens. inter alia de eo commemorat: *Quando ab omni diabolica impugnatione securus. absque villo labore & difficultate. vitia carnis vel respuit. vel abscondit:* sicut è contrario. minimè proficientis est. leui tentationum perturbari. & leues molestias agrè ferre. *Vt vitia*. inquit Seneca. *ad leuem tactum. deinde etiam ad suspensionem tactus condoleant: ita animus affectus. minimè offenditur. ad eò. vt quosdam salutato. epistola. oratio. & interrogatio. in litem enoet.*

138. Quartiò. si quasi quamdam conaturalem sentiamus nauicam. omnium actuum prauorum. & imperfectionum. ad quas per habitum inclinabamur antea. & è contrario. ardens desiderium. & affectum efficacem ad executionem boni. contrarij prauis habitibus. statim ac per primam & simplicem apprehensionem. nobis representatur cogitatio boni vel mali. Hoc enim certissimum est signum. habitus vitiosos. esse dissipatos. vel totaliter. vel magnà ex parte: & breui. per contrarios tales actus. totaliter euellendos. Et ita S. Bernardus. describens viros perfectos. qui in virtute magnos fecere progressus. ait: *Omne. tamquam naturale malum. respuum: & quod bonum est. amplectuntur. Quemadmodum enim solis lumen. inquit S. Maximus. sanum oculum ad se ipsum pertrahit. sic Dei cognitio. puram mentem. per charitatem naturaliter ad se ipsum allicit.*

139. Quintò. si quis sentiat. quamdam moralem impossibilitatem. ad omnes actus prauos. talem. qualis erat in S. Ioseph sollicito à dominâ. *Quomodo. inquit. possum hoc facere. & peccare in Deum meum?* Et in Apostolo: *Certus sum. quia neque mors. neque vitæ. &c. neque creatura aliqua poterit nos separare à charitate Christi.* De talibus Christus ait: *Non potest arbor bona. malos fructus facere.* Et. *Omnis qui natus est ex Deo. peccatum non facit (scilicet mortale vel veniale deliberatè) & non potest peccare.* Sic S. Euphrasia (apud Rosweydam) Virgo. Montialis. cum ab Imperatore morderetur. vt nuberet cuidam. cui quinquennis

desponsata fuit. respondit per litteras: *Abstine ab ancilla tuâ. vt hanc impietatem faciat. Ego enim Christo consensu. & impossibile est eum me negare.* Non quòd phisicè id facere nõ posset. habebat enim liberum arbitrium. quod poterat peccare. sed ob habitum insignem castitatis. moraliter loquendo. non poterat violare promissionem Deo factam. *Tanta enim est vis. inquit S. Ambrosius. consummata emendationis (qualis est in his. qui valde profecerunt in virtutibus) vt vias erroris ignoret. crimen. etiam si velit. non possit admittere: impossibilitate. vt Theologi loquuntur. consequente: nam antecedente possunt. ob liberi arbitrij mutabilitatem.* Vt enim ait Abbas Theodorus apud Cassianum. *nulla virtus. potest immobiliter ab homine possideri. sed vt parta iugiter teneatur. necesse est. eam semper illâ. quâ acquisita est. sedulitate atque industriâ. custodiri.* Et supra dixerat: *Aliud est immutabilis esse natura. aliud. virtutis industriâ. bonâ. custodia. per immutabili Dei gratiam. non mutari: quid enim per diligentiam vel acquiritur. vel tenetur. potest etiam per negligentiam deperire.* Verumtamen. vt ait S. Bernardus. *Verbo inmixtum. & indutum virtute ex alio nulla vis. nulla fraus. nulla iam illecebra. poterit vel stantem deicere. vel subicere dominantem: hoc est. agrè poterit. rarò. difficulter. & veluti casu & ex subreptione.* Hoc sensu explicandus est etiam S. Prosper. dum ait: *Charitatem Dei iunctam inseparabiliter. nulli vitio mutabilitatis esse obnoxiam.* Et Abbas Paphnutius apud Cassianum dicens: *sectatorem suum. numquam cadere finit charitas. supplantatione peccati.* Certum est enim. multos per peccatum mortale. charitatem & gratiam Dei perdere. etiam prædestinatos: quidquid obganniant hæretici. ob id etiam ab Ecclesiâ damnati. tum aliàs. tum in Concilio Tridentino. Talem firmitatem in bono. promittebat S. Barlaam sancto Iosaphat. à se ad Christi fidem conuerso & baptizato. excitans illum ad profectum in virtutibus: vt scribit in eorum vitâ. S. Ioannes Damascenus. *Si paululum laboris in virtutibus acquirendis susceperis. atque earum habitum contraxeris. postea. Deo adiuuante. citra laborem vllum proficies. Siquidem virtutis habitus. animi est insitus. vt pote naturalem cum eâ cognitionem habens. Deiq. ope aditus. vix omnino mutationem vllam recipit: atque imprimis firmus est: quemadmodum vides. fortitudinem & prudentiam. temperantiamq. item ac iustitiam. vix omnino mutationem vllam admittere: propterea. quòd anima habitus & qualitates & operationes. sint eam penitus penetrantes. Quod deinde exemplo illustri confirmat & explicat: *Vnde. inquit. etiam mihi quidam virtutis cultor. rem huiusmodi narrauit. Cum inquit firmissimum diuinae meditationis habitum. mihi comparasset. ipsius meditatione. anima mea tincta esset. huius rei periculum aliquando facere cupiens. mentem meam ita continui. vt eam. pro suo more. meditationi sese adiungerem. minimè sinerem. Quod quidem id eam agrè ac permolestè ferre intellexi. atque ad eam estranata quadam cupi-**

hom. 49

Opus 15. de perf. cap. 21.

Coll. 6. cap. 10.

l. 1. de ira cap. 10.

138.

ser. 10. in Cant.

Cant. 1. de char. n. 31.

139.

Gen. 39.

Rom. 8. 38.

Math. 7. 18.

1. Io. 3. 9.

In Vitis 38. P. P.

l. 1. c. 13.

In Pf. 118. oct. 22.

140. Coll. 6. cap. 16.

ser. 85. in Cant.

1. 3. vit. cont. c. 13.

sess. 6. can. 23.

cap. 19.

c. 20. vit.

cupiditate properare, nec ad contrariam ullam cogitationem, vilo modo inflecti posse.

141.

Porro, ne per habitus prauos, tamquam hostes domesticos, & proditores intromissos, diabolis notos, arcem animæ nostræ, eius hostes demones expugnent, & thesauros virtutum, in eâ inclusos diripiant, omnia foramina obstruenda sunt, per quæ, vel ad potentiam aliquam animæ, vel ad sensum membrumve aliquod corporis, ammissa ex inferno tentatio, ingressum, & deinde moram habere queat. *Omnes rima, inquit S. Cyprianus, ne dicam porta, claudenda sunt, ne per foramen vnum, castra omnia penetrentur; & vniuersa sunt componenda munimenta, ne per modicum non munitum, tota ciuitas ruat.* Et quidem in oppugnatione visibilium hostium, facilius est ratio, quia dum inuadunt non munitam partem, agnoscere possunt: at difficile negotium, cum hostibus, qui aciem effugiunt oculorum, dum intrant omnia direpturi. *Sapius namque, inquit S.*

I. de sing. Cler.

hom. 19. ad pop.

Chrylostomus, domos adificantes homines, & restum imponentes, vnius tegula excusse curam non gerentes, totam domum perdididerunt. Et in vestimenta idem euenire, quis cernere possit. Etenim parua in illis facta scissura, nec resarciata, magnam fecit disruptionem. Hoc & in torrentibus multoties euenit. Etenim & illi, si vel minimum caperint ingressum, totum introducunt fluentem. Itaque & tu, licet te vndique munitis si tamen aliqua pars, immunita dimissa est, hanc etiam diabolo obstrue, vt sis ab omni parte firmatus. Illa autem præ ceteris pars obstruenda est, quæ est debilior. Illa verò debilior est, in quâ habitus alicuius frequentioris vitij, altas egit radices, vt in tyronibus, olim vitæ liberioris, solet esse habitus incontinentiæ & gulæ: in alijs, alij. Aduersarius enim noster, vt obseruauit S. P. Ignatius, solet imitari atque belli Ducem, qui obsessam arcem expugnare atque deperari cupiens, exploratâ prius naturâ & mutatione loci, debiliorem partem aggreditur. Sic nimirum & ille, circuit animam, & callidè inquirat, quarumnam virtutum presidij, moralium scilicet, aut theologiarum ipsa vel munita, vel destituta sit: eaque potissimum parte, machinis omnibus admotis, irruit, ac subvertere nos sperat quam in nobis, minus ceteris firmatam, custoditamq; esse præuiderit. Sed hac in re nobis fidendum non est. Præui enim habitus, sunt velut astutæ vulpeculæ, quæ se mortuas fingunt, vt auiculas ad cadaueris speciem aduolantes, capiant incautas. Ad certum enim tempus, inquit S. Macarius, vitium desit perturbare, per concupiscentiæ suggestionem, ita vt audeat homo iure iurando affirmare, in se vltra non excitari talem affectionem: tamen paulo post, vritur concupiscentiæ vitio ita, vt in eo perurus inueniatur. Dat enim operam mal'ita, vt lateat, & secretò habitet, in mente hominis. Quocirca etiam ad breue tēpus, non sentiantur inordinati prauorū habituum impetus, signū non est, nos iis carere; sed tunc coniectura est, extirpatos esse, quando longo tēpore in frequentibus occasionibus, & difficilibus nō erupūt.

142. Reg. 14. de disc. mor.

143. hom. 15.

Postquam autem, erupisse eos agnouimus, & expecti sumus, eos, multis actionibus inordinatis, ac diuturnâ consuetudine roboratos, non putemus eos posse (ordinariè loquendo) vno dissipari impetu, & veluti vno ictu, sed imitandus est S. Dorotheus, Magister Dosithei adolescentis sibi à Serido Abbate in spirituales disciplinam traditi, quem cum videret gulæ olim in sæculo deditum, vix sex libris panis, in vno prandio esse contentum, reduxit eum ad octo uncias: iubens eum per aliquot dierum intervalla, sensim aliquam exiguam panis partem sibi detrahere, & ita paulatim, maiorem ac maiorem demendo, ad moderatam cibi quantitatem, quasi sine sensu famis & gulæ, suum tyronem perduxit.

CAPVT OCTAVVM.

De quinto gradu spiritualis profectus, eximente perfectum modum operandi.

Post ablata vel diminuta, quatuor genera malorum, in præteritis capitibus explicata, nunc ad alteram profectus spiritualis partem, accedendum est; sitam in acquisitione bonorum. Cum enim in hoc, & in alijs Opusculis, medicæ partes assumpserim, hoc ordine procedendum mihi fuit. Siquidem etiam Hippocrates, & S. Basilius Medicinæ officium ait esse, auferre quæ superant, seu noxia sunt, & apponere ea, quæ desunt & profunt. Videamus itaque bona, quæ acquirenda sunt, homini proficere in virtutibus cupienti.

Alter pars ad profectum omnibus communem spectans, est incrementum bonorum. Hoc in eodem loco Ieremiæ indicati, bene ait Abbas Nestero, loco citato: vt adifices, & plantes. *Debemus enim, inquit ille, in perficiendis virtutibus, in his quæ ad iustitiam pertinent, acquirendis, adificare tantummodò & plantare.* Et ex hoc sanctus Spiritus per Prophetam loquendi modo, statim deducit difficilior conuelli, atque eradicari, inolitas corporis atque animæ passionem, quam spirituales extrui plantarig, virtutes. Eò quod circa illas, quatuor Propheta præscripserit, *Euellere, Destruere, Dissipare, circa has, duo tantum; adificare, & Plantare.* Vtroque modo proficiunt, qui in incremento bonorum & virtutum proficiunt. Sed non omnes æquali passu. Nam vt Deus Patet, dixit B. M. Magdalenæ de Pazzis & habetur in eius vitâ: *Ego aliquos ad me per scalam verborum filij mei ascendentes, aspicio, tamquam paruulos, qui quasi non mouent passum; aliquos deinde intueor, mouentes passum, verum lentè procedentes; alios ambulantes, alios currentes. Paruuli sunt, pusillanimis, qui vix mouent passum, quia eunt cum tanto metu, vt videantur me non agnoscere Deum, illâ bonitate quam habeo, præditum: & non me tenent pro patre, sed pro iudice.*